

СТВАРНОСТ ЖИВОТА

[Српски – Serbian – صربي]

Ахмед Ферид

Ревизија и обрада:

Ирфан Клица

Амра Дацић

Љубица Јовановић

Фејзо Радончић

2015 - 1436

IslamHouse.com

﴿ اهمية قصر الأمل ﴾

« باللغة الصربية »

أحمد فريد

مراجعة :

عرفان كليتسا

عمرة داتسيتش

يوفانوفيتس ليوبيتسا

فيزو رادونشيش

2015 - 1436

IslamHouse.com

СТВАРНОСТ ЖИВОТА

Губитак наде у дуг живот је спознаја да се приближила смрт и - да је живот на измаку. То је за срце једна од најкориснијих спознаја, јер му она улива додатни мотив да искористи јединствену прилику живота који, попут облака, брзо прође. Она човека опомиње да почне са паковањем књиге својих дела, да се припрема за пут и за онај, вечни свет, да од овога света узме само оно што му је најпотребније и да једва чека сусрет са Узвишеним Богом.

Узвишени Бог каже:

Пусти их нека једу и наслађују се, и нека их заварава нада, - знаће они! (Кур'ан, Ел-Хиџр, 3) Тј. пусти их нека живе као стока не мислећи ни на шта друго до шта ће појести и попити!

Речи Узвишеног:

"...и нека их заварава нада знаће они " и нека их не заварава нада у дуг живот и остварење жеља па да не верују и живе како треба у покорности Узвишеном Богу.

Ел-Хафиз у своме делу Ел-Фетх каже: "Ово је упозорење да уживање и наслађивање у овосветским благодатима који уливају лажну наду у дуг живот, нису особине правих верника."

Узвишени, затим, каже:

И од онога чиме вас Ми опскрбљујемо удељујте пре него неком од вас смрт дође, па да онда каже: "Господару мој, да ме још само кратко време задржиш, па да милостињу удељујем и да добар будем!" Бог сигурно неће оставити у животу никог коме смртни час његов дође; а Бог добро зна оно што ви радите. (Кур'ан, Лицемери, 10-11)

И покуравајте се Господару своме покорите Му се пре него што вам казна дође, - после вам нико неће у помоћ прискочити. И следите оно најлепше, оно што вам Господар ваш објављује, пре него што вам изненада казна дође, за чији долазак нећете знати. Да човек не би узвикнуо: "Тешко мени, колико сам само дужности према Богу пропустио, чак сам се и изругивао" да не би рекао: "Да ме је Бог правим путем упутио, сигурно бих се Његове казне сачувао. " Или да не би рекао

када доживи патњу: Да ми је да се само вратим, - добра дела бих чинио." (Кур'ан, Скупови, 54-58)

Од Енеса, Бог био задовољан њиме, се преноси да је рекао: "Божији Посланик, нека је мир над њим, је повукао једну црту и рекао: 'Ово је човек.' Затим је поред ње повукао другу црту и рекао: 'Ово је његова смрт.' Затим је повукао још једну црту далеко од претходне и рекао: 'Ово је нада, па док се нада (у дуг живот) дође му она најближа."

Од Ебу Хурејре, Бог био задовољан њиме, се преноси да је Божији Посланик, нека је над њим спас и мир, рекао: "Коме Бог подари живот дуг шездесет година, а не буде се покајао, неће имати оправдања код Бога."

Од Ебу Хурејре, Бог био задовољан њиме, се, такође, преноси да је Божији Посланик, нека је мир над њим, рекао: "Нека нико од вас нипошто не прижељкује смрт, јер, ако је добротинитељ, може учинити још које добро дело, а ако је грешник, можда ће се покајати!"

Од Ибн Омера, Бог био задовољан њиме, се преноси да је рекао: "Божији Посланик, нека је мир

над њим, ме је узео за раме и рекао ми: "Буди на овоме свету као да си странац или пролазник!"

Ибн Омер, Бог био задовољан њиме, је имао обичај рећи: "Када осванеш, не очекуј да ћеш дочекати вече, а када заноћиш, немој очекивати да ћеш дочекати јутро. Узми од свога здравља и остави за болест, а од свога живота остави за смрт!"

Ен-Невеви каже: "У овом хадису је јасан доказ да није лепо прижељкивати смрт због неке несреће која је човека задесила попут болести, сиромаштва, искушења, мучења од стране непријатеља и сличних недаћа на овом свету. Међутим, ако се човек прибојава несреће или искушења коме неће моћи одолети, по овом и неким другим хадисима, то није покуђено. Због овог другог, из страха од искушења у вери, неки од часних предака прижељкивали су себи смрт.

У доказе да је тако спадају и Посланикове, нека је мир над њим, речи: "А када људе будеш хтео у вери искушати, подај ми смрт пре него што будем искушан!" Овај хадис преносе Имами Ахмед и Тирмизи. За њега Тирмизи каже да спада у категорију веродостојних хадиса (хасенун - сахихун). Од Ебу

Хурејре, Бог био задовољан њиме, се преноси да је рекао: "Људи ће доживети и таква времена када ће ученим смрт бити дража од злата и када ће човек, када наиђе поред гроба свога брата говорити: 'Камо среће да сам на твоме месту!'"

Основна порука горе наведеног хадиса је да је овај свет пролазан и краткотрајан и да га, као таквог, верник не треба узимати за домовину нити за стално и сигурно место пребивалишта, већ само као одмаралиште на свом путовању. У том смислу говоре препоруке свих веровесника њихових следбеника. Тако Узвишени Бог наводи речи једног верника из фараанове породице који је рекао:

Живот на овом свету само је пролазно уживање, а онај свет је, заиста, Кућа вечна.
(Кур'ан, Верник, 39)

Будући да овај свет за верника није ни права домовина ни стално место боравка, он се према њему треба односити:

1. Или као странац у неком непознатом месту, преокупиран једино бригом како ће се снабдети за пут и вратити у своју домовину.

2. Или као путник који се, на своме путу до куће, нигде не зауставља више од једног дана или ноћи.

Зато је Веровесник, нека је мир над њим, саветујући Ибн Омера, рекао да се верник наспрам овог света треба поставити на један од следећа два начина:

1. Као да је на њему странац и као да привремено борави у непознатој земљи, не вежући се срцем за њу, већ за своју праву домовину у коју тек треба да се врати, због чега му непозната земља служи само да се одмори и припреми потребну опскрбу на пут за своју домовину. У том је смислу Ел-Хасан рекао: "Верник је као странац који, нити се жали на недаће туђину, нити се такмичи за њене благодати, јер он има своје, а остали свет своје бриге."

Будући да је Узвишени Бог, када је створио Адама, њега и његову жену населио у Рају, а затим их из њега извео, обећаваши им да ће њих и њихове честите потомке у њему поново населити, у урођеној природи сваког верника је неодољива жеља и тежња

за првом домовином - Рајем, као што је неко у стиху лепо рекао:

Колико само кућа промени млад човек,

А да увек осећа носталгију са првом кућом!

Познати учењак Ибн ел-Кајјим, Бог му се смиловао, у том је смислу у стиху лепо рекао:

Хајде, пожури у вртове еденске, они су

наше прве куће, у њима су шатори разапети.

*Али како, кад смо ми робље непријатеља, зар
мислиш*

да ћемо се у нашу домовину вратити и спасити?

2. Као да је на њему путник пролазник који се на своме путу нигде дуго не задржава, него се само од једног до другог конака одмара и који нема никакве намере да скупља благодати које овај свет нуди, већ да од њега узме само онолико колико му је за пут најпотребније.

Упитан од стране једног човека како је освануо, Мухаммед б. Васи' је одговорио: "А шта

мислиш како би могао осванути неко ко сваки дан пређе једну етапу пута према оном свету?"

Ел-Хасан је рекао: "Ти ниси ништа друго до одређен број дана. Када год прође један дан, прошао је део тебе."

Он је, такође, рекао: "Човече, буди свестан да си само путник који сваки дан преседа с једне на другу јахалицу; с јахалице ноћи на јахалицу дана и са јахалице дана на јахалицу ноћи, док те не донесу и не предају оном свету. Има ли, онда, човече, ико у већој опасности од тебе?!"

Један је мудрац рекао: "Како се неко може радовати овоме свету, када један дан може упропастити цео његов месец, месец годину, а година цели живот?"

Приповеда се да је ел-Фудајл б. 'Ијад упитао неког човека: "Колико имаш година?" - Па му је одговорио: "Шездесет." На то му је рекао: "То значи да шездесет година путујеш путем који води до твога Господара и да си при крају пута." На то му је овај рекао:

Ми смо Божији и ми ћемо се Њему вратити.

(Ел-Бекаре, 156.) Па га је ел-Фудајл упитао: "А знаш ли ти шта то значи? Ти кажеш: „Ми смо Божији ми ћемо се Њему вратити.“ То значи да онај ко зна да је Божији роб и да ће се Њему и вратити, зна да ће бити и заустављен, а ко зна да ће бити заустављен, зна да ће бити и питан, а ко зна да ће бити питан, мора унапред припремити и одговор." На то је човек упитао: 'Има ли за то каква излаза?' - Па му је одговорио: 'Има, и то лак?' Затим га је упитао: 'У чему је он?' - Па му је одговорио: "Чини добро у ономе што ти је од живота остало, па ће ти бити опроштено за оно што је прошло! У супротном, ако у овоме што ти је од живота остало, будеш зло чинио, узеће ти се за зло и оно што је прошло."

Од Ел-Хасана се приповеда да је рекао: "Једном приликом су се састала тројица учених људи па су једног од њих упитали: 'У шта се ти надаш?' - Па је одговорио: 'Никада не дође нови месец, а да не помислим да ћу у њему умрети.' На то су остала двојица рекла: 'То је права нада.' Затим су упитали другог: 'У шта се ти надаш?'-Па је одговорио: 'Никада не дође нова седмица, а да не помислим да ћу у њој умрети.' На то су остала двојица рекла: 'То је права нада.' Затим су упитали трећег: 'У шта се ти надаш?' -

Па је одговорио: 'Како се могу надати у оно што није у мојој, него у туђој руци?'

Од Ебу Бекра ел-Музенија се преноси да је рекао: "Ако хоћеш да ти молитва буде ваљана како треба и да од ње имаш користи, онда, када пођеш да клањаш помисли: 'Можда више нећу имати прилику да клањам?' Ма'руф ел-Керхи, је једном приликом проучио позив за молитву и рекао једном човеку да прође и да клања као имам (предводник), па је овај рекао: 'Ако вам, као имам, предводим ову молитву, нећу вам клањати другу?' - Па му је Ма'руф рекао: 'А у себи си помислио да хоћеш.' И додао: 'Тражим уточиште код Бога од наде да ћу дуго да живим, јер то спречава човека да чини добро."

Разлози који уливају лажну наду у дуг живот

Знај да постоје два главна разлога који човеку уливају лажну наду у дуг живот и да су то: приврженост овом свету и незнање.

Први разлог је човекова приврженост овом свету, јер када се човек сроди са њим, и када се ода прохтевима и навикне на уживање у његовим

благодатима, тешко му на срце падне помисао да ће једнога дана морати да умре и све што је на овом свету да напусти. Зато већина људи покушава да све што им није драго од себе да одагнају, препуштајући се пустим жељама и уливајући себи лажну наду да ће им увек срећа ићи од руке. Будући да човек прижељкује што дужи останак на овом свету, он непрекидно замишља, планира и процењује шта му је за останак потребно, па настоји да стекне што више иметка, деце, кућа, пријатеља, стоке и других потреба за живот, тако да му се срце навикне на размишљање о томе, занемарујући смрт и не рачунајући да се она примакла.

Уколико се понекада и сети да се смрт, можда, примакла и да се за њу није довољно припремио, окупиран свакодневним пословима, размишљање о томе, он најчешће, одгоди за неку другу прилику и помисли: "Има још дана пред тобом, остави покајање и размишљање о томе када прође младост!" А када прође младост, помисли: "Остави то за старе дане!" А када доживи старост, помисли: "Само још док завршим ову кућу или док средим имање, или док се вратим са пута, или док урадим то и то!" Тако да покајање, чињење добра и размишљање о смрти, стално продужава и одгађа, док не заврши један

посао, и док се у међувремену не појави на десетине других послова итд., све док га изненада не изневери нада и док не почне да жали за пропуштеним приликама. Већина становника Пакла у Пакао ће dospети и у њему ће запомагати, због тога што су мислили и говорили да има још времена, заборављајући јадници да ће их, исто оно што их на одгађање наводи данас, наводити и сутра и то, можда, још више, као што је песник казао:

Нико није успео да уради све што је требао да
уради,

И једну жељу да оствари, а да се није појавила
друга.

Други разлог је незнање, и то зато што се човек, док је млад, завава и ослања на своју младост, искључујући могућност смрти и у младости заборављајући, истовремено, да су ретки они који доживе дубоку старост. Када би тај исти, јадни човек, добро размислио колико у његовом месту има стараца, видео би да су они, у односу на укупну популацију становништва, мањина и да у просеку много више умиру млади људи. Штавише, док умре један старац у дубоким годинама живота, можда умре

хиљаду деце, младића и средњовечних особа. Када би тако немарни човек добро размислио, и видео да смрт не бира доба узраста и да умиру деца, омладина и одрасли људи, а не само старци, и то у свако доба године и лети, и зими, и по дану, и по ноћи, можда би га то дотакло па да и он почне за њу да се припрема?! Мисли ли он да ће стално испраћати сахране других и да неће доћи на ред да и други испрате његову? Мисли ли то зато што је навикао да испраћа и гледа како други умиру?! Мисли ли да се то исто неће и њему десити?! Уколико хоће да му закључак буде ваљан и исправан, нема другог начина, него да и себе упореди са другима и да се помири са тим да ће, неминовно, и његову сахрану једнога дана испратити и тело у гроб закопати. Откуда човек може знати да га његови наслони већ не чекају готови?! Можда га, а да тога није ни свестан, чекају изаткани ћефини (бели матријал којим се обавија тело мртве особе)? Зато је свако његово одгађање са припремом за смрт чиста глупост.

Уколико си се уверио да је за све ово криво незнање и приврженост овом свету, знај да и за то има лека, а он се састоји у томе да се отклоне узроци који наводе да се заборавља на смрт. Што се тиче привржености овом свету, знај да је срце од њега

тешко одвојити и да је то опака болест која се тешко лечи, болест с којом су се носиле и раније и касније генерације, па да је једини ваљани лек против ње, веровање у онај свет, са свим што човека на њему чека, жестоком казном за лоша дела на овом свету, или награда за добра дела. Само се код онога, ко се у наведено потпуно увери, из срца може ишчупати љубав према овоме сету, исто као што, једино, љубав према лепом, из срца може потиснути љубав према ружном.

Што се, ипак, лека против незнања тиче, довољно је да човек, с времена на време, погледа у себе и у своје тело и да добро размисли о томе како ће га, без икакве сумње, једнога дана, црви расточити и како ће му се кости распасти, јер нема ниједног тела његовог меса, а да црвима неће храна бити, нити кости, а да се неће распасти и иструнути. Човек мора бити свестан да ће његове очи којима гледа и његов језик којим говори, једнога дана појести црви, као и то да ће се његове тетиве које повезују кости распасти и да ће се кости једна од друге раставити и у земљу претворити.

Пожуривање са добрим делима , избегавање одгађања

Знај да се онај код кога су два брата на путу, од којих, једног очекује да се врати сутра, а другог за месец или за годину, за њихов дочек не припрема подједнако. Он се не припрема за дочек онога који ће доћи за месец, или годину, него за онога чији се долазак очекује сутра. Другим речима, припрема је резултат приближавања очекиваног рока.

Од Омера б. ел-Хаттаба, Бог био задовољан њиме, се преноси да је рекао: "У свакој ствари је боље сачекати и не пожуривати, изузев када се ради о добрим делима за онај свет."

Ел-Хасан је у једном од својих вазова рекао: "Пожурите, пожурите, са добрим делима, јер се ради о тренуцима удисаја и издисаја! Ако они престану, престаће и ваша дела којима се приближавате Узвишеном Богу. Нека се Бог смилује Своме робу, који погледа на себе и заплаче због својих греха." А затим је навео речи Узвишеног:

Ми им полако дане одбројавамо. (Кур'ан, Марија, 84) Тј. последње издисаје при изласку душе

из твога тела, задњим растанком са својима и уласку у мезар.

Од Алије, Бог био задовољан њиме, се преноси да је рекао: " Овај свет пролази, а онај долази. Сваки од њих има своје синове. Будите синови оног, а не овог света! Данас је дан за дела, а не за полагање рачуна. Сутра је дан за полагање рачуна, а не за дела."